

- Այստեղից ո՞ր պիտի գնաք:
- Աղթամարայ վանքը, այստեղի քանդակները տեսնելու համար:
- Հիանալի քանդակներ են, արժե տեսնել:

Վարժապետը խոստացաւ, որ հենց այդ գիշեր կը տայ պարոն բժշկապետին նրա ցանկացած տեղեկութիւնները, քանի որ նա այդպէս շտապում է:

Գիւղացիները, ինչպէս երեւում էր, իրանց վարժապետի վերաբերութեամբ մի փոքրիկ փառասիրութիւն ունէին. նրանք ուրախանում էին, որ իրանց վարժապետը այնքան հմտութիւններ ունի, որ եւրոպացին անգամ կարօտում է նրա տեղեկութիւններին: Բայց նրանք մի այլ բան եւս սպասում էին վարժապետից, որ նա կսկսէ եւրոպացու հետ մի ուսումնական վիճաբանութիւն եւ իր գիտութեամբ բոլորովին կշռարեցնէ եւ կը կաշկանդէ նրան: Այդ յաղթութիւնը ամբողջ գիւղին պատիւ կբերէ: Այդ դէպքում, գիւղացին նայում է իր վարժապետի կամ իր քահանայի վրայ, որպէս իր գիւղի քաջամարտիկ զոմէշի վրայ. երբ նա կռոյի մէջ յաղթում է հարեւան գիւղի զոմէշին, ամբողջ գիւղը տօն է կատարում: Բայց այդ վարժապետը խիստ համեստ էր. նա վիճաբանութիւնների մէջ չմտաւ եւ չէր էլ ձգտում իրան ուսումնական ներկայացնելու: Նրա խօսակցութիւնն այնքան պարզ էր, այնքան ռամկական էր, որ կարծես երեխայութիւնից ծնուել, մնուել էր այդ լեռնականների մէջ: Բայց նոյն ռամկական պարզութեան մէջ երեւում էր մտքի եւ դատողութեան ուժ: Նա գիւղացիների փառասիրութեանը բաւականութիւն տոեց նրանով միայն, որ յետոյ սկսեց եւրոպացի բժշկապետի հետ նրա երկրի լեզուով խօսել: Թէեւ նրանցից ոչ ոք չհասկացաւ, թէ ինչ խօսեց. բայց ամենքն էլ շատ ուրախացան, որ նա օտար լեզուներ եւս իմանում է: Նրանք միշտ սովորութիւն ունէին՝ միւս գիւղացիների մօտ իրանց վարժապետի մասին չափազանցութիւններ անելով պարծենալ, թէ «մեր վարժապետը տասն լեզու է իմանում»:

Որտեղացի՞ էր նա, որտեղի՞ց էր եկել, – ոչ ոք չգիտեր: Նրանք այդքանը միայն գիտէին, որ առաջին անգամ, երբ յայտնուեցաւ, նա եւրոպական հագուստ ունէր: Յետոյ ամէն ինչ փոխեց, մինչեւ անգամ լեզուն եւս փոխեց, սկսեց նմանուել գիւղացիներին:

– Շա՞տ ժամանակ է, պարոն Ոստանիկ, որ այստեղ էք, – հարցրեց Աւլանը:

- Մի քանի տարի կը լինի, – պատասխանեց նա:
- Եւ այդքան ժամանակ ձեր հայրենիքը չէ՞ք գնացել: